

Číslo záznamu	24726
Název	Výzdoba sídliště Juliánov
Autor (autoři) díla	Pavel Krchňák (1924-1979) (architekt)

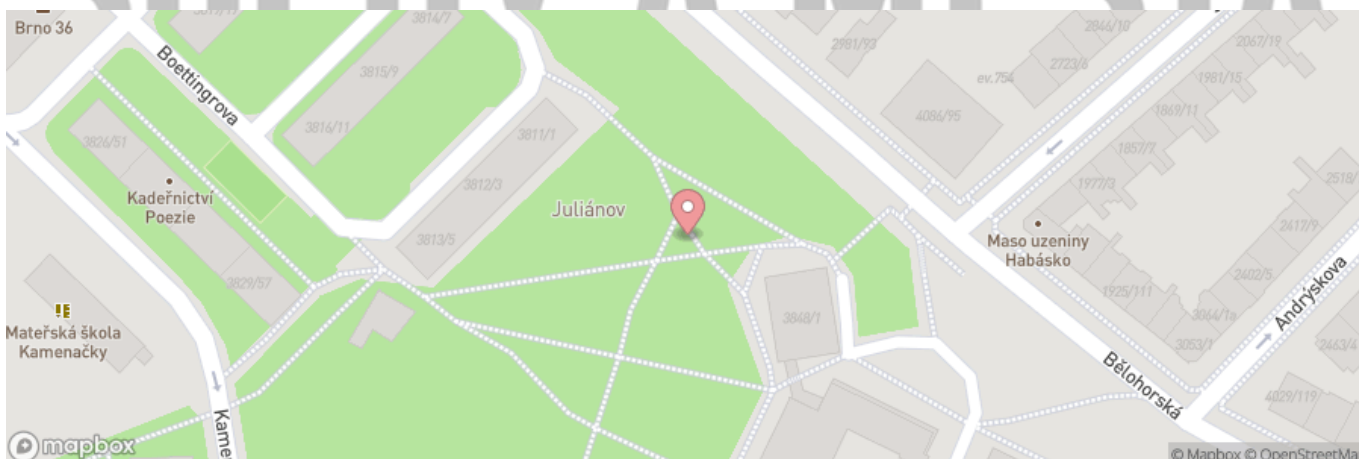

2/2024, KK

kraj	okres	obec	kat. území
Jihomoravský kraj	Brno-město	Brno	Židenice

Ulice	čp. / č. o.
Krásného/Juliánovské náměstí	

Umístění	v exteriéru
Širší souvislosti umístění	Venkovní výzdoba je rovnoměrně rozmístěna podél ulice Krásného, která prochází celým sídlištěm. Další výtvarná díla byla určena do centra na Juliánovské náměstí a k blízké základní škole a mateřské škole.

Datace realizace	1965 až 1967
------------------	---------------------

Typ	• generel
Stav	dobrý (ke dni 13.02.2024)
Popis poškození	Většina soch již prošla restaurátorským zásahem, od té doby se na jejich povrchu opět objevily prachové usazeniny a napadení mechy a lišejníků. Měděná plastika Františka Šenka byla odcizena zřejmě zloději kovů a při úpravě obchodního střediska zmizela reliéfní mříž cukrárny. Do soukromých rukou přešlo také koupaliště na Juliánovském náměstí. Nový majitel areál oplotil a přestavěl. Došlo tak k narušení unikátního otevřeného prostoru náměstí, zanikly také tři dětské herní prvky od Zedníčka a Sauersteina.

Související objekty

- [Prolézačky pro mateřskou školu na sídlišti Juliánov](#)
- [Prolézačky pro sídliště Juliánov](#)
- [Sousoší "Rodina"](#)
- [Fontána se sochou Vysočina](#)
- [Mříž a mozaika pro restauraci s cukrárnou Pálava](#)
- [Památník založení dělnického hnutí](#)
- [Prolézačka pro sídliště Juliánov](#)
- [Funkční plastika pro sídliště Juliánov](#)
- [Herní prvek na sídlišti Juliánov](#)
- [Prolézačka na sídlišti Juliánov](#)
- [Funkční plastika pro sídliště Juliánov](#)
- [Prolézačka "Světy ticha" na sídlišti Juliánov](#)
- [Funkční plastiky - prolézačky](#)

Text hesla

Juliánov je prvním uceleným brněnským sídlištěm po období stavby obytných bloků mezi stávající zástavbou (např. Tučkova, Kounicova). Vzniklo nad zrušenou pískovnou na nezastavěném území bývalé obce Julienfeld, kde později stávala dělnická čtvrť nazývaná Hybešova Čtvrť. Navázalo na starou zástavbu Židenic u Dělnického domu.

Ulice Krásného prochází celým sídlištěm, stoupá po svahu Bílé hory zhruba do její poloviny, kde pokračuje po vrstevnici až ke spalovně odpadů. Na rovině se zástavba rozšíří o rovnoběžnou ulici s prozaickým názvem Souběžná. Srdcem sídliště je Juliánovské náměstí založené na ploše zrušeného hřbitova. Velkorýsý projekt náměstí počítal s brouzdališti a velkou plochou zeleně, rozlehlý volný prostor vyváží hmotu vysokých věžových domů. Vzniklo zde centrum občanské vybavenosti s obchody, kavárnou a cukrárnou, knihovnou. V blízkosti se nachází základní škola, pěči o nejmenší děti zajišťovaly dvě mateřské školy a jesle.

Střídají se tu shluky věžových domů o jedenácti patrech s dlouhými deskovými pětipodlažními domy. Projekt vytvořil architekt Pavel Krchňák v roce 1959 - 1962, podle něj se od roku 1960 stavělo, bez prodlevy vznikly i školy a centrum občanské vybavenosti, takže pro nové obyvatele nevznikly žádné komplikace. S realizací výzdoby se mohlo začít v roce 1965, návrhy prošly obvyklým schvalováním v krajské umělecké komisi a většina z nich vznikla ještě ve stejném roce.

Kdy generel a byl vůbec??? v roce 1965 se projednává v komisi a hned realizuje. - podívat se na zápisy z jednání.

zachovaly se žardiniery na konci ulice Krásného a zajímavá okna ještě původní.

Výzdoba je rozeseta po celé ploše sídliště v prostoru mezi domy - je to unikátní soubor 10 herních prvků - prolézaček a skluzavek od Zdeňka Macháčka ze železobetonu, připomínající fantastická zvířata. Další 3 prolézačky navrhl Sauerstein pro Juliánovské náměstí. Další výzdoba se soustředila na centrum sídliště prostor Juliánovského náměstí, kde se nacházela kromě dvou jezírek ještě fontána s vápencovou sochou Vysočina/Pramen od Jiřího Marka. Zajímavý prostor hlavního náměstí s centrem občanské vybavenosti vyvažují velké plochy parku se zelení a vodní plochy volně přístupné.

Hlavní náměstí - na něm vyrostlo ještě centrum občanské vybavenosti s obchody, kavárnou a cukrárnou, knihovnou...terasa s výhledem na náměstí - dvoupodlažní objekt - ako součást vybavení sídliště Juliánov vzniklo obchodní centrum otevřené v prosinci roku 1965. Jeho umělecká výzdoba byla tvořena mj. ozdobnou mříží zhotovenou z odpadního železa, vedoucí na terasu cukrárny. Návrh na mříž byl podle modelu schválen na konci prosince 1965. Samotné dílo vzniklo asi v následujícím roce 1966 a jeho snímek byl o dva roky později publikován v časopisu Architektura ČSSR.

Další významný bod - základní škola, kam naplánovali jednu z Macháčkových prolézaček a František Šenk vytvořil měděné sousoší RODina, také název Seskupení. Mateřská škola s prolézačkami Tamary Diviškové.

Ve 21. století se celkový vzhled a silueta sídliště viditelná z dálky změnila. Bez regulace hlavně na deskových domech proběhly nadstavby a balkony. Koupaliště na Juliánovském náměstí je dnes oploceno a změněno - uškodilo to rozlehlosti a otevřenosti náměstí.

Prameny

MZA Brno, fond: G606 - ČFVU - obl. středisko Brno, Zápisy KUK 1964, inv. č. 14, 2. 11. 1964.

MZA Brno, fond: G606 - ČFVU - obl. středisko Brno, Zápisy KUK 1965, inv. č. 19, 9. 4. 1965, 3. 5. 1965, 14. 6. 1965, 8. 7. 1965, 1. 11. 1965.

Pavlna Lesová, *Brněnská sídliště* (diplom. práce), Přírodovědecká fakulta Masarykovy univerzity v Brně, Brno 2011, s. 29 - 30.

Literatura

Vladimír Šlapeta - Renata Vrabelová, *Brno moderní II. Velký průvodce po architektuře 1949 - 2000*, Praha 2019, s. 214 - 216.

SOCHY A MĚSTA

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru
evidence / průzkumy / restaurování

Fotodokumentace aktuálního stavu

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru
evidance / průzkumy / restaurování

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

SOCHY A MĚSTA

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru
evidance / průzkumy / restaurování

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru evidence / průzkumy / restaurování

2/2024, KK

2/2024, KK

3/2024, KK

SOCHY A MĚSTA

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru
evidence / průzkumy / restaurování

3/2024, KK

3/2024, KK

3/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

2/2024, KK

průchod na Juliánovské náměstí (2/2024, KK)

Zpracoval	Klára Kořanová
Fotografoval	Klára Kořanová

SOCHY A MĚSTA

České umění 50.—80. let ve veřejném prostoru
evidence / průzkumy / restaurování